

CORBICULA, FERRISSIA EN MYXAS IN DE GEMEENTE ZWOLLE

door

J.N. de Vries

Vorig jaar heb ik de volgende 3(4) soorten voor het eerst in de gemeente Zwolle gevonden: *Corbicula fluminalis* O.F. Müller, 1774, *Corbicula fluminea* O.F. Müller, 1774, *Ferrissia wautieri* (Mirolli, 1960) en *Myxas glutinosa* (O.F. Müller, 1774).

***Corbicula fluminalis* Müller, 1774 en *C. fluminea* Müller, 1774**

De opmars van *Corbicula fluminea* in Europa wordt duidelijk beschreven door Kinzelbach (1991). Vanaf 1980: Portugal en Zuid-Frankrijk; vanaf 1983: Weser; vanaf 1987: Rijn. Alleen bij de Rijn gaat het om twee soorten. De tweede soort is volgens Kinzelbach *C. fluviatilis*, maar moet o.a. volgens Alf (1992) *C. fluminalis* heten. Bij de Vaate & Greidanus-Klaas (1993) zijn nu ook overtuigd dat het om twee soorten gaat en geven een fraaie foto waarop de twee soorten te zien zijn. Hovestadt (1993) vermeldt het voorkomen van *Corbicula* in de IJssel. Zelf kan ik nog een vindplaats melden:

EIS: 145257 = UTM: KD9724 Overijssel, IJsselmuiden, Zalker-voetveer. 1993-04-04: *C. fluminalis* (Hovestadt, 1993).

EIS: 149260 = UTM: LD0020. Overijssel, Zwolle, Katerveer, IJssel. 1992-10-27: *C. fluminalis* (7 ex., max. 19 x 19 x 16) en *C. fluminea* (9 ex., max. 9 x 10 x 6). 1993-08-11: *C. fluminea* (2 ex., max. 14 x 16 x 10).

***Ferrissia wautieri* (Mirolli, 1960)**

De top van de Kapslak *Acroloxus lacustris* Linnaeus, 1758 is spits en ligt links achter het midden. De top van de smurfslak *Ferrissia* is stomp en ligt rechts achter het midden. Volgens Van Goethem (1987: 31) zou het misschien om twee *Ferrissia*-soorten gaan. Zonder nadere informatie houd ik het echter maar op *Ferrissia wautieri*. Van der Velde & Haddingh (1981) geven een overzicht van de verspreiding van *Ferrissia wautieri* en wijzen speciaal op de IJssel. Aangezien *Ferrissia* kleiner blijft dan *Acroloxus* heb ik bladeren van waterlelie en watergentiaan bekeken. De slakjes vallen hier beter op.

Vindplaatsen van *Ferrissia*:

EIS: 143262 = UTM: LD0226. Overijssel, Zwolle, Zwarte Water, Noorderkolk. 1992-10-28 & 1992-11-24.

EIS: 149260 = UTM: LD0020. Overijssel, Zwolle, Katerveer, IJssel. 1993-08-18.

EIS: 142218 = UTM: FU9827. Overijssel, IJsselmuiden, uiterwaard IJssel. 1993-08-28.

EIS: 147263 = UTM: LD0322. Overijssel, Zwolle, stadsgracht. 1993-09-01.

EIS: 142707 = UTM: LD1022. Overijssel, Dalfsen, stuw Vecht. 1993-09-05.

EIS: 155212 = UTM: FU9214. Gelderland, Elburg, stadsgracht. 1993-09-07.

EIS: 128270 = UTM: LD1041. Drente, Meppel, Reest. 1993-09-15.

EIS: 128257 = UTM: KD9741. Overijssel, Sint Jansklooster, Beulakerpad. 1993-09-18.

EIS: 152263 = UTM: LD0317. Overijssel, Zwolle, Harculo, ten noorden van IJsselcentrale, IJssel. 1993-10-05.

***Myxas glutinosa* (O.F. Müller, 1774)**

EIS: 151262 = UTM: L0218. Overijssel, Zwolle, Oldeneel, Schellerwade. Verlandende, binnendijks gelegen oude IJsselarm. 1993-09-17 & 1993-10-05.

Hier geen *Ferrissia*, maar alleen *Acroloxus*. Bart Achterkamp had mij al verklapt dat *Myxas glutinosa* in de gemeente Zwolle voorkwam, maar de vondst van enkele exemplaren *Myxas* tot 1 cm kwam toch nog als een verrassing.

Met dank aan de heren B. Achterkamp, drs. A.D.P. van Peursen en H. Wallbrink voor tips, literatuur en/of materiaal.

Literatuur

- Alf, A., 1992. Corbicula im Rhein und im Neckar - mit Anmerkungen zur Ökologie und Taxonomie von *Corbicula fluminalis* (Müller 1774). Informationen Club Conchylia 24 (1): 44-47.
- Goethem, J.L. van, 1987. Nieuwe naamlijst met aantekeningen van de recente niet-mariene weekdieren van België. Studiedocumenten van het K.B.I.N. 44: 1-65.
- Hovestadt, A., 1993. Corbicula in de IJssel. Correspondentieblad N.M.V. 273: 102.
- Kinzelbach, R., 1991. Die Körbchenmuscheln *Corbicula fluminalis*, *Corbicula fluminea* und *Corbicula fluviatilis* in Europa (Bivalvia: Corbiculidae). Mainzer Naturw. Archiv 29: 215-228.
- Vaate, A. bij de & M. Greijdanus-Klaas, 1993. Ongewervelde dieren als indicatoren voor de waterkwaliteit van de Rijn. de Levende Natuur 94 (2): 49-53.
- Velde, G. van der & R.H. Hadderingh, 1981. De verspreiding van *Ferrissia wautieri* (Mirolli) (Gastropoda, Ancyliidae) in Nederland. Basteria 45 (4-5): 67-70.